

tartózkodni! Csendet kérek! Ne méltóztassék ilyen kifejezéseket használni.

Fényes László: Szabolcsba jerünk; ott beszéljünk Kállay ur!

Kállay Tamás: Kiverünk onnan!

Fényes László: Én mindig kimegyek a nép közé. A napokban is ott voltam!

Kállay Tamás: Ne méltóztassék hazudni! (Nagy zaj.)

Elnök: Csendet kérek, t. ház! Méltóztassanak a szónokot nyugodtan meghallgatni. (Zaj a szélsőbaloldalon.) Kérem Vass János képviselő urat, szíveskedjék csendben lenni.

Fényes László: Sólovagok és ügynökök! (Zaj.) Butorügynök mer beszélni! (Zaj.)

Elnök: Kérem Fényes László képviselő urat, nyugodjék meg! (Derűtség a jobb- és a baloldalon.)

Gr. Tisza István: Tehát ismétlem: a perszonal uniónak magában kell foglalnia a hadsereg teljes külön választását, (Igaz! Ugy van! jobbjelől.) és magában kell foglalnia a magyar nemzetnek a külképviselethez való külön jogát is. (Általános élénk helyeslés.) És ami különösen ennek a nagy horderejű elvnek a remélhetőleg küszöbön álló béketárgyalásoknál való megvalósítását illeti, nézetem szerint abban az átmeneti állapotban is, amelyben a béketárgyaláskor leszünk, feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy a magyar nemzet érdekei a béketárgyalásnál megfelelő pozícióval és felhatalmazással bíró megfelelő magyar ember által képviseltessenek. (Általános élénk helyeslés. Taps a jobboldalon.)

Balla Aladár: Aki nem vörös posztó az ellenfél szemében! (Zaj jobbjelől. Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Csendet kérek, t. ház!

Gr. Tisza István: Átítek most a másik kérdésre, (Zaj. Halljuk! Halljuk!) amely nézetem szerint lelki nyugalomnak és higgadtságunknak fentartását és az erők egyesítését épen oly parancsolólag megkívánja, és ez a háboru befejezésének a kérdése. (Halljuk! Halljuk!)

T. ház! Én nem akarok semmiféle szemfényvesztő játékot üzni a szavakkal. Én elismerem azt, amit gróf Károlyi Mihály t. képviselő ur tegnap mondott, hogy ezt a háborut elvesztettük. (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbjelől. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hol van a végleges győzelem?)

Fényes László: Az Igazmondó nem ezt mondta! (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Elnök (csenget): Valóban nem méltó egy komoly tárgyaláshoz, hogy folyton ilyen közbeszólásokkal zavarják. (Helyeslés jobbjelől. Zaj a szélsőbaloldalon.) Csendet kérek!

Gr. Tisza István: Elvesztettük nem abban az értelemben, hogy ne tudnánk még tovább is szívós és hősiesség védekezést kifejteni; hogy ne tudnók az ellenségnek a végleges győzelmet nagyon drágává tenni, de igenis elvesztettük abban az értelemben, hogy az erőviszonyok beállott eltolódásánál fogva a háboru megnyerésére többé reményünk nem lehet, és hogy ennek folytán keresnünk kell a békét oly

feltételek mellett, amelyeket ilyen viszonyok között ellenségeink elfogadnak. (Igaz! Ugy van! a bal- és a szélsőbaloldalon. Zaj.)

Elnök: Csendet kérek!

Gr. Tisza István: Ennek folytán csak helyeselhetem azt, hogy német szövetségünkkel együtt a Wilson-féle 14 pont és az azokhoz függesztett ismert pontok alapján ajánlottuk fel a békét ellenségeinknek.

Hock János: De ha kell, külön is! (Zaj és közbeszólások a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk! jobbjelől.)

Gr. Tisza István: És, t. ház, magával ezzel a ténynyel, t. i. azzal, hogy a Wilson-féle 14 pont alapjára helyezkedtünk, adva van egész külpolitikai orientációnknak az a módosulása, amelyet gróf Károlyi Mihály képviselőtársam tegnapi beszédében kifejezésre juttatott, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) mert hiszen a 14 pont egyike, ugy-e, a népszövetséget és minden külön szövetség tilalmát involválja, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) nagyon természetes tehát, hogy ugy a Németbirodalom, mint Ausztria és Magyarország, amidőn a Wilson-féle pontok között ennek a pontnak alapjára is helyezkedett, ezzel ugy a népszövetséget, mint a külön szövetségektől való tartózkodás elvét magáévé tette. (Ugy van!) Tehetjük ezt annival inkább, mert hiszen az egész világnak ez a berendezkedése, amely a népszövetség alapján épül 'el, feleslegessé teszi a külön szövetségek rendszerét... (Zaj a szélsőbaloldalon. Halljuk! Halljuk!)

Elnök: Csendet kérek!

Gr. Tisza István:... feleslegessé teszi különösen mi ránk nézve, akiket abba a szövetségi rendszerbe, amelynek hű tagjai voltunk és vagyunk mindaddig, amíg fennáll: egy olyan veszély hajtott bele — a hódító, agresszív, autokrata Oroszbirodalom törekvései ellen való védekezés szükségése, — (Igaz! Ugy van! a jobboldalon és a középén. Zaj és közbeszólások a szélsőbaloldalon.) amely veszély ma, hála az Egek Urának, megszűnt, úgy hogy ennek a háborunak rettentő pusztításai és veszteségei között mint egy a magyar nemzet egész jövőjére nézve nagyhorderejű, aktív tételt kell a mérlegbe beállítanunk a hódító, autokrata, létérdekeinkkel ellentétes törekvéseket támasztó orosz ezári birodalom felbomlását. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon és a középén.)

Most, t. ház, feladatunk az, hogy azt a békét... (Zaj és közbeszólások a szélsőbaloldalon.)

Elnök (csenget): Igazán csodálom, hogy a képviselő urak nem veszik észre, hogy a ház cseztatlan figyelmével és közérzetével helyezkednek szembe, amidőn folytonos közbeszólásaikkal zavarják a szónokot. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés és felkiáltások a jobboldalon és a középén: Botrány! Szégyen! Gyáldzat! Nagy zaj a szélsőbaloldalon.) Csendet kérek!

Matta Árpád: Én a csendet kívánom mindig! (Helyeslés a jobb- és a baloldalon. Zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon: Akkor ülj az elnöki székbe!)